

Verksamhetsplan för år 2025-2027

SAMHÄLLSSKYDD MELLERSTA SKARABORG

Innehåll

Inledning.....	3
Nuläges- och omvärldsanalys.....	6
Vision, mål och styrning.....	9
Kommunala strategier.....	9
Klimatstrategi.....	9
Strategi för digitalisering.....	10
Arbetsmarknadsstrategi.....	10
Nämndens mål.....	11
Skapa förutsättningar för en socialt hållbart kommun.....	11
Skapa förutsättningar för attraktivare kommuner.....	12
Skapa förutsättningar för ett näringsliv som utvecklas.....	13
Kommunens organisation ska vara utvecklande och förnyande med en tillitsbaserad styrning.....	14
Kommunens styrkedja.....	15
Verksamhetsplanering.....	16
Personalplanering.....	19
Ekonomiska förutsättningar.....	22
Ekonomiska underlag.....	25
Resultatbudget.....	25
Verksamhetsbudget.....	25
Investeringsbudget.....	26

Nämndens ordförande: Maria Bruckshaw
0707-19 50 87
Maria.bruckshaw@falkoping.se

Förvaltningschef: Markus Wästefors
0515 – 88 58 01
markus.wastefors@falkoping.se

Inledning

Syfte

Syftet med verksamhetsplanen är att vara ett verktyg för planering av verksamhet, tydliggöra mål och strategier samt vara ett stöd för uppföljning av verksamheten. Verksamhetsplanen syftar också till att mål och ambitioner ska samspela med de resurser som nämnden råder över. Likväl ska verksamhetsplanen bidra till en utvecklad framförhållning och beredskap för verksamhetsförändringar som kommer att bli nödvändiga. I samband med att nämnden beslutar om sin verksamhetsplan och budget beslutar den även om sin plan för internkontroll.

Planen ska ta sin utgångspunkt i kommunen som helhet, där varje nämnd har ansvar att bidra till kommunfullmäktiges övergripande mål och koppla till varje nämnds uppdrag och utvecklingsbehov. Det är viktigt att vi på sikt kan känna att planen blir heltäckande och användbar i vardagen. Kommunen är inne i ett utvecklingsarbete som syftar till att sammanföra verksamhets- och ekonomistyrning. Nämnden följer kontinuerligt upp sin verksamhetsplan och budget bland annat i samband med kommunens gemensamma uppföljningar vid första tertialen, delårsbokslutet och vid årsbokslutet.

I framarbetandet av verksamhetsplanen behöver hänsyn till hela styrkedjan tas vilket innebär att nationell styrning måste ligga i linje med kommunens viljeriktning.

Nämndens uppdrag

Nämnden för Samhällsskydd Mellersta Skaraborg (SMS) har samhällsskyddsansvaret för Falköping, Götene, Skara och Tidaholms kommuner. Verksamheten har som uppgift att avhjälpa och förebygga olyckor som inverkar på Liv, Hälsa, Egendom och Miljö.

Uppgifterna följer av Lagen om skydd mot olyckor (LSO) och Förordning om Skydd mot Olyckor (FSO) med tillhörande föreskrifter. Nämndens ansvar omfattar också Lagen om Brandfarliga och Explosiva varor (LBE) med tillhörande förordning och föreskrifter. Rengörings- och Sotningsverksamheten och dess brandskyddstillsyn där kommunerna utgör tillsynsmyndighet och i vissa fall tillståndsmyndighet enligt samma lagstiftningar.

Nämnden ansvarar för bl.a. säkerhetssamordning och beredskapsarbete, tjänsteperson i beredskap samt brottsförebyggande arbete i medlemskommunerna.

Nämnden ansvarar också för Falköpings kommuns verkstadsfunktion samt Falköpings och Tidaholms informationssäkerhetssamordning.

Organisation

Förvaltningsledning

Under förvaltningsledning inordnas administration, förvaltningsledning, ekonomi, personal och kanslifunktioner.

Räddningstjänst

Räddningstjänstavdelningen ansvarar för den operativa räddningstjänstverksamheten inom ramen för Lag om skydd mot olyckor (LSO).

LSO syftar till att i beaktande av de övergripande nationella målen och de lokala förhållandena ge tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor. Räddningstjänst ska ha resurser att åtgärda, hindra och begränsa skador på människors liv och hälsa, egendom och miljö. Under området ligger driftansvaret för fastigheter, fordon samt materialförsörjning, drift- och serviceavtal.

Övningsfält, lokalvård, beklädnad samt tvätt av slang som kommer från kommunerna i hela Skaraborg utförs också av räddningstjänstavdelningen. Räddningstjänstavdelningen ansvarar även för den omfattande externutbildningen, där målet är att stärka den enskilda människan i att förhindra och hantera oönskade händelser, med fokus på bränder och sjukdomsfall. I utbildningsuppdraget ingår också att utbilda brandvärnspersonal, frivilliga brandmän och civila insatspersoner (CIP).

Förebyggande

Förebyggandeavdelning ansvarar för den förebyggande verksamheten såsom tillsyn, brandskyddskontroll, sotning och tillstånd för egensotning enligt LSO och tillsyn och tillstånd enligt LBE. Råd och anvisning till enskilda, myndigheter, föreningar och företag samt yttrande till andra myndigheter i ärenden som rör offentliga tillställningar, alkoholserving, plan och byggärenden handläggs på förebyggandeavdelningen.

Stöd- och utveckling

Enheten för stöd – och utveckling organiserar arbete i samverkan för verksamhetens utveckling inom det socialt hållbara uppdraget, samt för att ta fram nya metoder och arbetssätt tillsammans med övriga enheter och kommunala verksamheter. Tyngdpunkten ligger i att stärka det socialt hållbara samhället genom arbetssätt som är socialt brandförebyggande och förebygger sociala risker bland annat genom breddade externa kontakter med allmänhet och organisationer.

Kommunernas samordningscentral (KSC) finns för att samordna och bistå samtliga fyra kommuners behov av hjälp och stöd i trygghets- och säkerhetsarbete, samt fungera som jourtjänst efter kontorstid. KSC leder räddningstjänstens operativa verksamhet och ansvarar för in- och ut alarmering. Löpande omvärldsbevakning ligger också under KSC.

Säkerhetsservice för äldre och ungdomsstyrkan hanteras av enheten. Liksom det suicidpreventiva arbetet och civila insatspersoner (CIP), som är en del av frivilligverksamheten inom civil beredskap.

Säkerhet och beredskap

Enheten för säkerhet och beredskap har ansvar för arbetet enligt Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH). Inom ramen för detta samordnas arbete med kommunernas risk- och sårbarhetsanalyser och kontinuitetsarbete.

Enheten arbetar med att upprätthålla kommunernas krishantering, säkerhetsskydd, internskydd, samt riskhantering.

Enheten har ansvaret för samordning av brottsförebyggande arbete i enlighet med Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete under nämnden.

För Falköping och Tidaholm samordnas även informationssäkerhetsarbetet.

Kommunverkstad

Verkstaden ombesörjer reparation och underhåll av fordon och annan kommunalteknisk utrustning för Falköpings kommun.

Kommunal verksamhet via avtalssamverkan

Falköping, Götene, Skara och Tidaholms kommuner har sedan år 2017 en överenskommelse om samverkan om bland annat den kommunala räddningstjänsten, säkerhetssamordning, beredskapsarbete mm. Samverkan regleras i samverkansavtal och bedrivs som gemensam nämnd med Falköpings kommun som värdkommun.

Räddningstjänstavtal finns med flera kommuner i gränsområden mellan SMS-kommunerna och Mullsjö, Habo, Jönköping, Herrljunga, Vara, Lidköping, Mariestad, Skövde och Hjo kommuners räddningstjänster

Kommunal verksamhet via privata utförare

Enligt LSO (2003:778) 3 kap 4 § ska en kommun i brandförebyggande syfte ansvara för att rengöring (sotning) sker av fasta förbränningsanordningar, som inte är inrättade för eldning uteslutande med gas, och därtill hörande rökkanaler. Detsamma skall gälla imkanaler i restauranger, storkök och därmed jämförbara utrymmen samt i brandförebyggande syfte även ansvara för att det som skall rengöras enligt första stycket samt skorstenar, tak och anslutande byggnadsdelar kontrolleras från brandskyddssynpunkt (brandskyddskontroll). Detsamma skall gälla fasta förbränningsanordningar inrättade för eldning uteslutande med gas och därtill hörande avgaskanaler.

Kommunerna har valt att lägga ut dessa uppdrag på entreprenad, åtta avtal för dessa verksamheter finns med två entreprenörer, Tidaholms sotningsdistrikt och Falköpings sotningsdistrikt som även ansvarar för Götene och Skara kommuner.

Nuläges- och omvärldsanalys

Nämndens nulägesanalys

Från 1 februari 2024 gäller nya arbetstidsregler som medför en effekt om mindre möjlighet att använda befintlig personal för att hantera hastigt uppkomna vakanser eller frånvaro. Dessa vakanser har tidigare lösts genom att förlänga, alternativt kalla in personal innan ordinarie pass. Med hänsyn till dygnsvilotider samt veckovilotider har möjligheten till inkallning av personal minskat till 25 % i förhållande till innan de nya reglerna började gälla. Under 2024 har nämnden hanterat reglerna utan att rekrytera och har därmed istället kontinuerligt varit tvungen att bryta mot regler på individuell nivå för att kunna fylla arbetspassen. Inför 2025 har medel tillförts nämnden i den omfattning som begärts. Nämnden kommer att fortsätta att följa upp följsamheten mot avtal för att säkerställa att tillförda medel är tillräckliga.

MSB genomförde 2024 en tillsyn avseende ledningsförmågan vid större händelser. De effekter som kommunicerats gör gällande att nämnden inte når upp till MSB:s krav med nuvarande bemanning. Den risk som nämnden löper är ökade kostnader för bemanning i KSC för att möta de krav som MSB ställer.

Nämndens omvärldsanalys

Lag om skydd mot olyckor – tillsynsskulden vid nämnden

De senaste ändringarna av Lag om skydd mot olyckor (LSO) trädde i kraft 1 januari 2021. De nya föreskrifterna kräver ökad samverkan med angränsande räddningstjänster för att klara kravet på utökad robusthet och redundans i ledningssystemet. Den nya lagstiftningen och tillhörande föreskrift ställer även ökade krav på planering av tillsynsverksamheten, vilka verksamheter som berörs av tillsyn och hur ofta den ska utföras samt tillsynens utförande. Detta har bland annat inneburit ett ökat antal verksamheter som omfattas av tillsyn och ett större krav på administration. Samtidigt skärptes kraven i Lag om brandfarliga och explosiva varor (LBE) vilket också gav en ökad administration i dessa ärenden. De ökade kraven tillsammans med tidigare nerdragning av antal tjänster på förebyggandeavdelningen har gjort att det har blivit en ackumulerad tillsynsskuld, det vill säga att det finns ett antal verksamheter som omfattas av tillsyn som inte har besökts inom tidigare bestämd frist.

Teknikutveckling

Teknikutveckling sker i snabb hastighet och förmågan att ta till sig nya arbetsmetoder och ny teknik är väsentlig för uppdragets effektivitet, samtidigt som risker behöver analyseras utifrån säkerhet och kvalitet.

Nya typer av byggnationer och byggmaterial kommer att ställa högre krav på byggnadsteknisk kunskap. Större och högre byggnader byggs i träkonstruktioner och i moduler som sätts samman på plats vilket ställer stora krav på noggrannhet vid byggnation vilket också kräver kvalitet och kontroll vid byggnation och under hela byggnadens livslängd.

En omställning från fossila bränslen till fossilfria alternativ och elektrifiering innebär att andra krav ställs på samhällsplanering. Solceller och lagring av energi och bränsle, t.ex. batterilager, vätgaslagring mm innebär nya risker. Dessa typer av lagring blir allt vanligare i byggnader och detta kommer att påverka bygglagstiftning, tillsyn och tillstånd.

En allt större del av den allmänna fordonsparken drivs med alternativa bränslen som el och vätgas, vilket kräver annan kompetens på personalen vid olyckor.

Social oro och social hållbarhet

Sociala risker kan leda till social oro och uttrycka sig i skadegörelse, provokation/markering och konflikt. Anlagda bränder, riskbeteende och hot och våld mot blåljuspersonal är företeelser av social oro som går att härleda till sociala risker. Med sociala risker avses risker som har sin grund i bristande livsvillkor.

Social hållbarhet tar utgångspunkt i arbetet för jämlika villkor och förutsättningar för alla människor att leva ett bra liv. Blåljusaktörer som polis, räddningstjänst och ambulanssjukvård är samhällsbärande funktioner och spelar en viktig roll för den sociala hållbarheten i lokalsamhället. För att kunna genomföra insatser utan störning måste blåsljusaktörer bygga förtroende och relationer med invånarna. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) pekar i en vägledning för att motverka hot och våld mot blåsljuspersonal på att ett långsiktigt socialt förebyggande arbete, t ex genom att engagera sig i tillitsskapande program och aktiviteter för ungdomar, är en framgångsfaktor för detta.

Säkerhet och beredskap

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) byter namn till Myndigheten för civilt försvar (MCF) som träder i kraft 1 januari 2026. Författningsändringen för den nya myndigheten träder ikraft 1 juli 2025. Förändringen av myndigheten kommer sannolikt inte påverka det lokala arbetet i någon större utsträckning. Vissa indikationer från tex utredningar och betänkande indikerar en ny myndighet kan komma att skapas som ska hantera räddningstjänst, likt fd Räddningsverket.

Uppbyggnaden av civil beredskap i Sverige ökar i allt snabbare takt och på bredare front i samhället, något som också klargörs i utredningen SOU 2024:65.

Utifrån SOU 2024:65 kommuners och regioners grundläggande beredskap för kris och krig ser nämnden utmaningar men också inriktningar som stämmer överens med tidigare beslut av kommunerna.

Brottsförebyggande

I det brottsförebyggande arbetet pågår lägesbilsarbetet och åtgärdsplanerna som ger en bild hur det ser ut i kommunerna. Utifrån SMS kommunernas brottsförebyggande arbete behöver den uppbyggda strukturen förändras för att få delaktighet från beslutsfattare till de yttersta verksamheterna. Under arbetet med lägesbilderna visar det sig att det sker normförflyttningar när det gäller psykiskt och fysiskt våld bland barn och ungdomar. Normförflyttningar behöver motverkas på flera håll i samhället och på olika nivåer.

Det förekommer fall där kriminella grupperingar tar över områden och även nästlar sig in i civilsamhällets strukturer i syfte att kunna påverka beslut vilket leder till ökad korruption. Riskerna med att inte arbeta aktivt med frågan gällande trygghet och säkerhet är att områdena där kriminaliteten får fäste ökar och rekryteringen in i de kriminella strukturerna fortsätter. Kriminaliteten har spridit sig nedåt i åldrarna och för att ändra på detta krävs ett enat arbete på bred front i samhället. Det förebyggande arbetet med tidiga insatser genom samverkan mellan myndigheter, näringsliv och privata aktörer kommer vara avgörande.

Arbetet i kommunerna mot välfärdsbrott, korruption och otillåten påverkan behöver prioriteras. Det räcker inte att centrala myndigheter arbetar mot brotten utan även på lokal nivå måste arbetet fungera och samordnas.

Informationssäkerhet

Lagstiftningen som gäller för informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster, som bygger på NIS 2 direktivet, gör att kommunerna i större utsträckning kommer omfattas av informationssäkerhetsarbetet. Inom området offentlig förvaltning kommer främst räddningstjänsten att påverkas av den nya lagstiftningen. För verksamheterna i nämnden kommer det innebära resiliens- och kontinuitetsplanering av kritiska funktioner.

MSB har inte meddelat i vilken omfattning kommunerna kommer beröras, i början på 2025 kommer mer information meddelas.

Klimatförändringar

Klimatförändringarna leder till större och mer frekventa risker för naturolyckor, såsom skyfall, översvämning, skogsbrand, storm och snöoväder.

Samverkan med Länsstyrelsen i Västra Götaland och kommunernas verksamheter gällande vädervarningar är ett arbetssätt som förbättrar nämndens beredskap vid större klimat – och väderrelaterade händelser.

Räddningstjänsten måste skapa en större kunskap och uthållighet vid klimatrelaterade kriser, samt delta i förebyggande åtgärder tillsammans med andra aktörer, vara aktiva i samhällsplaneringsprocessen likväl som att övningar behöver genomföras för att utveckla förmågan till uthållighet.

Samhällsförändring och demografi

I Sverige beräknas populationen över 80 år öka med 45 % under kommande tio år. Utmaningarna som en förändrad demografi medför kan ses inom det akuta räddningsuppdraget då fler äldre med begränsad egen förmåga bor

kvar i sitt hem. Troligtvis kommer det bli vanligare att även sjukvård bedrivs i hemmet, vilket i så fall medför utmaningar vid eventuella räddningsinsatser. Förebyggande arbete för att höja säkerhet och trygghet inom flera områden kommer bli allt viktigare, både för den enskilde, likväl som ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

MSB har tagit hjälp av Socialstyrelsen vid framtagandet av den nya vägledningen ”Brandsäker bostad för alla – stärkt brandskydd för särskilt utsatta individer” som är en del av den nationella strategin. Fungerande brandvarnare hade kunnat rädda 42 % av de som omkommit i bränder.

Vision, mål och styrning

Kommunens vision ”Det Goda Livet”

Det Goda Livet är kommunens vision om det hållbara samhället, ett samhälle i balans och harmoni, även för kommande generationer. Det Goda Livet bygger på allas lika värde och på samhällsaktiva invånare. Livskvalitetsfrågorna värnas för att öka välbefinnandet och trivseln för invånarna. Kommunens verksamhetsidé är Vi finns till för kommuninvånarna, en gemensam verksamhetsidé ger samsyn på kommunens uppdrag och ger riktning för kommunens fortsatta utveckling. Kommunen som organisation är till för kommuninvånarna och strävar efter att alla ska behandlas rättvist och lika, att relationer kännetecknas av öppenhet, respekt och ett gott bemötande, att goda resultat uppnås genom effektivitet, tillit och samverkan.

Det goda livet för våra kommuninvånare innebär att de ska uppleva trygghet och inte drabbas av oönskade händelser.

Kommunala strategier

Kommunens strategier är verktyg och tillvägagångssätt för att uppnå specifika mål och förbättra områden som en del i kommunens övergripande målarbete. Kommunens strategier gäller för alla nämnder och förvaltningar men tre av dem ska ha tydligt beskrivna och planerade aktiviteter, förväntade effekter samt hur uppföljning ska ske, i respektive nämnds verksamhetsplan. De tre strategierna är arbetsmarknadsstrategin, strategi för digitalisering samt klimatstrategin.

Klimatstrategi

Klimatstrategin gäller både internt för kommunorganisationen och externt för det geografiska området. De övergripande målen i klimatstrategin handlar om att bli en fossilfri och klimatneutral kommun till år 2030.

Planering av åtgärder/insatser/arbete i linje med klimatstrategin

När det gäller energiförbrukningen i brandstationer måste förbättringar ske i samverkan med fastighetsägarna som är de fyra medlemskommunerna. När det gäller energiförbrukningen i fordon så är det framförallt en elektrifiering av fordon som kan göra att både energiförbrukningen minskas och användningen av fossila bränslen reduceras och förhoppningsvis gå mot

noll. Det finns sedan två år en plan för att ersätta alla mindre fordon som inte används i uttryckningstjänst till eldrivna bilar. När det gäller de tunga fordonen och övriga uttryckningsfordon så kan dessa i dagsläget inte ersättas med eldrivna fordon, utan de måste fortsättningsvis drivas med fossilfria flytande drivmedel som ersätter bensin och diesel.

Nämnden ska aktivt arbeta med att hantera inköp och förbrukningsinventarier på ett klimatsmart sätt i syfte att både följa ramavtal och enskilda upphandlingar där beaktan av klimatpåverkan kan/ska tas likvärdig som att betänka levnadslängden på möbler och annan utrustning vid inköp

Uppföljning av nämndens arbete med klimatstrategin

Uppföljning av utbyte av fossildrivna fordon enligt utbytesplan framtagen år 2022, sker vid årlig uppföljning av investeringsplanen.

Strategi för digitalisering

Strategi för digitalisering har som övergripande mål att leda till ökad effektivitet och bättre arbetsmiljö.

Planering av åtgärder/insatser/arbete i linje med digitaliseringsstrategin

Samhällsskydd Mellersta Skaraborg digitaliserar fakturaflödet i ärendesystemet Daedalus under 2024 och 2025. Ett gränssnitt mellan ärendehanteringssystemet och ekonomihanteringssystemet sätts upp för att minimera manuellt arbete och minska antalet felkällor vid fakturering.

Under 2025 kommer Samhällsskydd Mellersta Skaraborg att införa ett nytt besluts- och ledningsstöd i Kommunernas samordningscentral – kallat Oculus. Oculus är ett geografiskt informationssystem som samlar digital information, idag utspridd på olika platser, till ett och samma ställe i verksamhetssystemet Daedalus. Oculus gör det också möjligt att överföra information (text och bild - även rörlig) direkt från skadeplats till ledningscentralen och in i händelserapporter. Det finns också potential att dela information/ se information mellan ledningssystem, något som är viktigt vid redundansarbete.

Arbetsmarknadsstrategi

Arbetsmarknadsstrategin har som övergripande mål att få fler i egen försörjning genom aktiviteter och samverkan.

Planering av åtgärder/insatser/arbete i linje med arbetsmarknadsstrategin

Nämnden har viss möjlighet att stötta med arbetsträning och praktikplatser. I samverkan med medlemskommunerna kan individuella bedömningar göras avseende lämplighet.

Nämndens mål

Skapa förutsättningar för socialt hållbara kommuner

I Samhällsskydd Mellersta Skaraborg skapas det goda livet tillsammans genom tron på att framtiden går att umeckla och förbättra

Utifrån de förändrade samhällsstrukturer och levnadsförhållanden som kort redogörs för i omvärldsanalysen är det väsentligt att Samhällsskydd Mellersta Skaraborg arbetar långsiktigt för att bygga förtroende med invånare, ger civilsamhället goda förutsättningar till första insatser, samt arbeta med att skapa trygghet och minska brott i samhället. Inte minst genom att förstärka samverkan inom och mellan kommunerna och andra samhällsaktörer samt civilsamhället.

SMS ska stärka beslutsfattare i sin roll i det brottsförebyggande arbetet genom utbildning och kunskap om brottslighet och det brottsförebyggande arbetet lokalt och delregionalt.

Arbete mot våldsbejakande extremism (VBE) ska fortsätta enligt framtaget handlingsprogram. Medborgarlöftet tas fram tillsammans med polisen, medarbetardialog och statistiskt underlag. Utifrån resultatet enas kommunpolis och kommunen om vad som ska prioriteras under året.

Ungdomar som begår eller är på väg att begå brott är ett viktigt område att satsa resurser inom, eftersom att det påverkar individer, men också hela samhällets framtid i stor utsträckning. På såväl strategisk som operativ nivå samverkar Samhällsskydd Mellersta Skaraborg med kommunerna kring ungdomars risk att begå brott.

Genom att öka kunskapen och korta responstiden för en första insats vid en oönskad händelse¹ ökar de drabbades chanser att överleva, samtidigt som samhällets kostnader för miljö och egendom kan minska. Samhällsskydd Mellersta Skaraborg rådger och utbildar därför kommunala verksamheter inom t ex brandskydd, suicidprevention och hjärt-lungräddning, samtidigt som vissa hemvårdsbilar utrustats med kommunikations- och sjukvårdsutrustning, samt handbrandsläckare i samverkan med de kommunala verksamheterna. Utbildningar till barn och unga i samverkan med skolan är också ett bra koncept då de ger alla lika möjlighet att ta del av kunskapen.

Behovet att målgruppsanpassa, och att satsa särskilda informations- och utbildningsinsatser för riskutsatta grupper, blir allt viktigare när samhällets strukturer förändras. Samhällsskydd Mellersta Skaraborg ska under 2025 utreda hur ett sådant målgruppsanpassat arbete bör se ut för att minska risker

¹ Forskning visar att en kort responstid vid brand, trafikolycka, hjärtstopp och hot om suicid kan rädda liv och minska egendomsskador, se t ex Brandskyddsföreningen.se, brandforsk.se, hlr.nu

för brand i bostäder och stärka förmågan hos den enskilde om branden i bostaden är ett faktum.

Arbetet med att förebygga olyckor hos äldre har potential att utökas för att bättre fånga upp riskutsatta i hemmiljö. Hälften av alla som dör i bostadsbränder är över 60 år – och personer över 80 år är kraftigt överrepresenterade. Fallolyckor i hemmet är också mycket vanliga och genererar utöver personligt lidande också höga kostnader för samhället.

Utbildningen av civila insatspersoner, frivilliga i samverkan med räddningstjänsten, ökar möjligheten för en tidig insats i syfte att bryta en pågående oönskad händelsekedja. Civila insatspersoner är särskilt viktiga för landsbygden där de stärker förmågan i vardagen. Tillsammans med Frivilliga resursgrupper och andra civila aktörer skapas också förmåga att agera vid kriser, t ex genom att bemanna trygghetspunkter, sprida information och bidra med specifika resurser som gödseltunnor för släckvatten eller bandvagnar.

Varje person kan förbereda sig att klara sig så gott man kan utifrån egna behov och förutsättningar inom civil beredskap. Genom att stärka sin hemberedskap hjälper varje individ till att stärka samhället vid svåra påfrestningar. Kunskap och förberedelser skapar trygghet för varje individ och som i sin tur kan hjälpa andra människor.

Kommunövergripande mål 1	Uppföljning
Skapa förutsättningar för socialt hållbara kommuner	T2, T3
Nämndens delmål	Uppföljning
1. Allmänhetens och den enskildes förmåga att vidta åtgärder vid oönskade händelser såsom brand, trafikolycka, hjärtstopp och hot om suicid ska öka	T2, T3
2. Kommunens kunskap och förmåga i det brottsförebyggande arbetet ska öka, speciellt med fokus på barn och unga vuxna	T2, T3
3. Kommunens och den enskildes förmåga att hantera svåra påfrestningar såväl i vardag som i kris ska öka	T2, T3
Nämndsövergripande mätbarhet	Mål
Hur trygg känner du utomhus i området där du bor, när det är ljus/respektive mörkt	Öka

Skapa förutsättningar för attraktivare kommuner

Kommunerna inom Samhällsskydd Mellersta Skaraborg ska vara en bra plats att bo, verka och leva på - en plats där invånare känner stolthet och trygghet

En av de absolut viktigaste faktorerna för att lyckas med en räddningsinsats vid en olyckshändelse är att räddningsresurser med rätt förmåga kommer snabbt på plats. För att följa upp räddningstjänstens insatstider har två målsättningar formulerats. Första räddningsresurs ska vara på plats inom tio minuter från larm till räddningsresursen vid minst 65% av de händelser som uppfyller kraven för snabb insats enligt Lag om skydd mot olyckor och vid minst 95% av händelserna inom 20 minuter. För att snabbaste resurs med rätt förmåga ska komma på plats använd sedan 2023 dynamisk resurshantering, DRH. Det innebär att SOS larmdator positionerar och håller

reda på samtliga räddningsresurser som är inlagda och föreslår att rätt resurs som är snabbast och har rätt förmåga ska larmas.

Samhällsskydd Mellersta Skaraborg har en egen ledningscentral / samordningscentral, kallad Kommunernas samordningscentral (KSC). Den följer kontinuerligt vad som händer lokalt, regionalt och nationellt för att kunna delge invånare, kommuner och myndigheter aktuella lägesbilder.

KSC finns för att samordna och bistå Falköping, Tidaholm, Skara och Götenes kommunala organisationer med hjälp och stöd i trygghets- och säkerhetsarbete, samt fungera som jourtjänst efter kontorstid. KSC hanterar flertalet olika larm, liksom viss kameraövervakning. Från samordningscentralen leds också den operativa räddningstjänsten. KSC är bemannad av Vakthavande befäl (VB) dygnet runt året runt och kommunicerar genom SGSI-nätet (Swedish Government Secure Intranet) som är utformat för att klara höga krav på tillgänglighet och driftsäkerhet. Samordningscentralen har en sömlös redundans med kommunala larmcentraler i Kalmar, Boden och Örnsköldsvik, och larm- och ledningscentraler för räddningstjänst i Västra Götaland.

KSC har goda möjligheter att utöka larmhantering och trygghetsskapande teknik för olika kommunala verksamheter, till att på sikt också ta emot och förmedla trygghetslarm och hantera annan välfärdsteknik som t ex tillsynskameror och digital läkemedelshantering.

Information vid samhällsstörningar som kommunerna råder över ska bli bättre.

Kommunövergripande mål 2	Uppföljning
Skapa förutsättningar för attraktivare kommuner	T2, T3
Nämndens delmål	Uppföljning
1. Kommunernas samordningscentral (KSC) ska vara en kostnadseffektiv totalleverantör av trygghet och säkerhet för de kommunala verksamheterna	T2, T3
2. Räddningstjänstens förmåga att vara på plats vid en händelse inom 10 minuter för 65% av LSO-händelserna och inom 20 minuter för 95% av LSO-händelserna ska bibehållas	T2, T3
Nämndsövergripande mätbarhet	Mål
65% av insatserna som lyder under LSO ska ske inom 10 min	Öka
95% av insatserna som lyder under LSO ska ske inom 20 min	Öka
Hur tycker du räddningstjänsten fungerar i kommunen?	Öka
Hur tycker du kommunen informerar vid samhällsstörningar? (t.ex. strömavbrott, extremt väder, översvämning, problem med dricksvatten och avlopp)	Öka

Skapa förutsättningar för ett näringsliv som utvecklas

Samhällsskydd Mellersta Skaraborg – en drivande aktör

Samhällsskydd Mellersta Skaraborg utgör tillsynsmyndighet enligt lag om skydd mot olyckor och gällande brandfarliga och explosiva varor tillstånds- och tillsynsmyndighet. Tillsyn genomförs enligt modellen rättssäker tillsyn som regleras i föreskrift av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Rättssäker tillsyn innebär bland annat att varje åtgärd som riktas mot nyttjanderättshavare eller ägare ska vara tydligt motiverad varför den ska utföras, beslut ska fattas för att det ska finnas möjlighet att överklaga till

högre rättsinstans och att kraven som ställs är bedömda på liknande sätt mellan olika verksamheter, i annat skulle konkurrensen kunna snedvridas. I och med sättet att arbeta har handläggningstiden för varje tillsynsärende ökat varför det finns tydliga behov av att finna lösningar på hur antalet tillsyner kan hållas uppe på en tillräcklig nivå. I och med att möjligheten gavs i budgeten att utöka antalet medarbetare och en lyckad rekrytering kunde genomföras finns nu mycket goda möjligheter att genomföra tillräckligt många tillsyner för att kunna komma i balans med tillsynsskulden inom en 3-4 års period. Möjligheten finns nu också att korta handläggningstiden för tillstånd gällande brandfarliga och explosiva varor vilket är viktigt för de näringsidkare som startar eller utökar sin verksamhet.

Förutom tillsynsarbetet är det mycket viktigt att SMS kan ge råd och stöd till olika näringsverksamheter i brandskyddsfrågor genom att ha en bra tillgänglighet och kompetens. Det är lika viktigt att denna möjlighet kan ges till kommunala verksamheter, föreningar och privatpersoner. För att få tillsynsverksamheten i balans och ha möjlighet att stödja olika verksamheter i brandskyddsfrågor är det mycket viktigt att ha tillräckliga resurser med rätt kompetens.

Med det brottsförebyggande arbetet i kommunerna är näringslivet en viktig del som främst ska involveras i det operativa arbetet. Näringslivsträffar är ett sätt att få en dialog direkt med näringslivet.

Kommunövergripande mål 3	Uppföljning
Skapa förutsättningar för ett näringsliv som utvecklas	T2, T3
Nämndens delmål	Uppföljning
1 Tillsynsverksamhet ska komma i balans genom att aktivt minska dagens tillsynsskuld tillsammans med mer träffsäkra tillsyner	T2, T3
2. Samarbetet med näringslivet inom brand – och brottsförebyggande arbete ska öka	T2, T3
Nämndsövergripande mätbarhet	Mål
Kommunernas placering under Brott och otrygghet (Svenskt näringsliv Lokalt näringslivsklimat)	Öka

Kommunens organisation ska vara utvecklande och förnyande med en tillitsbaserad styrning

Kommunernas verksamheter är till för kommuninvånaren, tillsammans ska verksamheterna bidra till visionen Det Goda Livet

För att göra SMS till en attraktiv arbetsplats präglad av öppenhet och mångfald har en ny rutin för gravida och ammande inom räddningstjänsten utvecklats. Denna rutin syftar till att säkerställa att gravida eller ammande kvinnor fortsatt känner delaktighet och samhörighet med sina kollegor. Tidigare, innan rutinen infördes, blev gravida ofta omplacerade från operativ tjänst och hänvisades till ett dagtidsschema. Deras arbetsuppgifter blev främst administrativa eller bestod av externa utbildningar, vilket ledde till en känsla av isolering från sina närmaste kollegor. Efter en individuell riskbedömning skapas en gemensam plan för hur arbetet ska fortsätta. Så långt som möjligt ska den gravida eller ammande kvinnan arbeta samma

tider som sina kollegor, delta i de övningar som riskbedömningen tillåter samt vara med på fysträningar och eventuella möten.

Kommunövergripande mål 4	Uppföljning
Kommunens organisation ska vara utvecklande och förnyande med en tillitsbaserad styrning	T2, T3
Nämndens delmål	Uppföljning
1. Samhällsskydd Mellersta Skaraborg ska vara en attraktiv arbetsplats präglad av öppenhet och mångfald	T2, T3
2. Personalens förutsättningar att bedriva ett kvalitativt arbete ska vara goda	T2, T3
Nämndsövergripande mätbarhet	Mål
Sjukfrånvaro	Minska
Nyttjad friskvård	Öka
Hållbart medarbetarengagemang HME	Öka

Kommunens styrkedja

Kommunen ansvarar för att bedriva en effektiv verksamhet med god kvalitet utifrån lagar, nationella och lokala politiska mål, kommunala styrdokument och ekonomisk tilldelning genom budget.

En framgångsfaktor är att skapa en fungerande styrkedja som binder ihop de olika nivåerna i den kommunala organisationen från kommunfullmäktiges vision till verksamheterna.

Nämndens uppföljningsarbete

Redovisning av förvaltningens ekonomi- och målresultat sker tre gånger per år i samband med tertialredovisning. Tyngdpunkten för redovisning av mål ligger vid helårsredovisning. Verksamhetsplan och Verksamhetsredovisning ligger tillgängliga för medarbetarna på Falnet och information om detta mejlas till samtliga medarbetare när det är aktuellt.

Uppföljning av social hållbarhet är till skillnad från ekonomisk och miljömässig hållbarhet svårt att mäta utifrån absoluta och kvantifierbara värden. Att mäta och följa upp sociala effekter och hållbara insatser är ofta komplext med många parametrar som samverkar. Ofta bygger uppföljningen på att sammanföra olika mätetal och erfarenheter för att på ett kvalitativt sätt dra slutsatser och utveckla lärande. I enlighet med ett ökat fokus på socialt hållbart främjande och förebyggande arbete vill Samhällsskydd Mellersta Skaraborg också utveckla metoder att systematiskt följa effekterna av insatser och skapa en långsiktig kunskapsutveckling inom nämndens områden.

Verksamhetsplanering

Verksamhetsplanering	Budget 2024	Budget 2025
Gemensam verksamhet enl samverkansavtal		
Stöd och utveckling		
<i>Interna brandlarm direkt till KSC</i>	260	270
<i>Externa brandlarm</i>	190	190
<i>Inbrottslarm</i>	200	210
<i>Instängningslarm frys</i>	30	30
<i>Journummer</i>	6	10
<i>Hisslarm</i>	38	45
<i>Kameror</i>	35	40
<i>Personlarm och ensamarbeteslarm</i>	95	120
<i>Hemvård med Rakel</i>	20	20
Förebyggande		
<i>Antal Tillstånd</i>	43	50
<i>Antal Tillsyner</i>	330	300
<i>varav trapphus</i>	200	100
Räddningstjänst		
<i>Antal insatser totalt</i>	1 750	1 750
<i>automatiska brandlarm</i>	400	400
<i>Inbrottslarm och teknisk service</i>	400	400
<i>Larm till andra kommuner</i>	10	10
Verksamhet Falköping kommun		
Verkstad		
<i>Antal debiterade verkstadstimmar</i>	4 600	5 400
<i>Kostnadstäckningsgrad</i>	100%	100%

Verksamhetsplanering

Ledning

PFAS- utredningar och följer av dessa lär påverka verksamheten under flera år framöver även om de direkta kostnaderna belastar respektive kommun så lär det ge effekt på övningsfältens bruk vid saneringar. Långsiktiga behov kopplat till fastigheter och större investeringar kring tex civil beredskap kommer att utredas.

Räddningstjänst

Införandet av den nya Arbetstidslagen, som trädde i kraft den 1 februari 2024, har medfört betydande utmaningar för verksamheten. Lagen stipulerar en dygnsvila på 11 timmar och en sammanhängande veckovila på 36 timmar, vilket har skapat svårigheter att upprätthålla en adekvat bemanning utan att bryta mot regelverket. Sedan lagens införande har dokumenterats över 260 avvikelser mot Arbetstidslagen i vår organisation.

För att hantera dessa utmaningar har tillskjutits en utökad personalbudget med fem operativa heltidstjänster till budgetåret 2025. Denna förstärkning av bemanningen, i kombination med den tidigare beviljade dispensen för dygnstjänstgöring under helger och semesterperioden, förväntas avsevärt minska antalet avvikelser. Antalet eventuella avvikelser kommer även fortsättningsvis att dokumenteras. Ett särskilt projekt har startats för att se över möjligheten att använda ett annat personalplaneringsverktyg än det som idag finns i kommunen. Ett planeringsverktyg som är anpassat till räddningstjänstens behov och avtal. Genom dessa åtgärder eftersträvas att skapa en mer hållbar arbetsmiljö som stödjer både personalens välbefinnande och organisationens övergripande mål.

Förebyggande verksamhet

De närmsta åren kommer arbetet att fokusera på att komma till rätta med den eftersläpning som uppstått i tillsynsarbetet enligt LSO och LBE som främst berott på resursbrist. Efter utökad budget gjordes en lyckad rekrytering, med denna resursökning finns goda förutsättningar att komma till rätta med tillsynsskulden inom en tre – fyra årsperiod.

Prioritering av tillsynsverksamheterna utgår i första hand från Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter och allmänna råd om hur kommunen ska planera och utföra sin tillsyn (MSBFS 2021:8). Framförallt har ett stort fokus lagts på byggnader för vilka riskerna vid brand är stora exempel på sådana verksamheter är olika vårdboenden, förskolor, skolor, verksamhet för tillfällig övernattning, större samlingslokaler och kulturbyggnader. Dessa verksamheter kommer även framöver att ha högst prioritet i tillsynsarbetet. Ett arbete gällande kulturbyggnader har startats upp, skillnaden från den mer traditionella arbetet med tillsyner är att fokus ligger på hur byggnaden ska skyddas istället för liv och hälsa. Arbetet med kulturbyggnader innebär nya utmaningar då externa aktörer såsom länsantikvarien och i vissa fall även Riksantikvarieämbetet måste yttra sig innan krav på åtgärder kan ställas. Även större industrier med de risker de medför och verksamheter som inte besökts på flera år kommer att prioriteras de närmsta två åren. En genomgång av tillsynsregistret pågår och kommer att fortsätta under året för att tillse att det är aktuellt och korrekt.

Stöd och utveckling

Målsättning för Kommunernas samordningscentral (KSC) är att tillsammans med kommunernas verksamheter uppnå en redundant och trygg lösning för larmmottagning, kommunikation, kameraövervakning och välfärdsteknik. Detta ställer särskilda krav på det egna informationssäkerhetsarbetet, särskilt med avseende på informationsklassning och riskanalys. Säkra kommunikationer via t ex SGSI (Swedish Government Secure Intranet) är centralt, såväl för ledningscentralen som för kommunernas förvaltningar framöver. Falköpings kommuns IT-avdelning och SMS, arbetar aktivt tillsammans med MSB för att möjliggöra tillgång till SGSI för kommunernas verksamheter. Än så länge återstår en del utvecklingsarbete på MSB innan detta är möjligt.

För att skapa förutsättningar för fler tjänster med hög säkerhetsnivå pågår utveckling av olika tekniska och digitala lösningar. En utökning av tjänster kopplade till KSC genomfördes 2024 med en säkerhetstekniker.

Inom det brandförebyggande området och förebyggandet av sociala risker ska Stöd och utveckling fortsätta arbeta tillsammans med kommunernas verksamheter, speciellt med fokus på barn och unga och riskutsatta. Pilotprojektet med utökad och individanpassat brandskydd för särskilt riskutsatta som genomförs tillsammans med kommunernas social/omsorgsförvaltningar fortsätter under 2025.

Samhällsskydd Mellersta Skaraborg har fått uppdraget att, tillsammans med social- och omsorgsnämnderna i Falköping, Skara, Götene och Tidaholms kommun, genomföra ett utredningsarbete av trygghetscentral i kommunal regi. Utredningen ska återredovisas till kommunfullmäktige senast den 1 september 2025.

Säkerhet och beredskap

Inom civil beredskap skapas personella och organisatoriska förutsättningar för att möta uppbyggnaden, kraven och komplexiteten inom krisberedskap och civilt försvar.

Inom informationssäkerhet berörs idag två verksamheter/förvaltningar i Falköpings kommun av krav från lagstiftningen för informationssäkerhet. Ny lagstiftning kommer träda ikraft under 2025. I vilken omfattningen kommunernas verksamheter kommer påverkas kommer MSB meddela under första halvåret 2025.

Det brottsförebyggande arbetet idag inom kommunerna bygger på att ta fram lägesbild och åtgärder samt att ha en samordnande roll i arbetet. Kommunerna står inför utmaningar med bl.a. välfärdsbrott och otillåten påverkan. På nationell och lokal nivå finns stora utmaningar med att förhindra pengar som stödjer kriminella organisationer. Brottsförebyggarna behöver stödja och samordna kommunernas olika verksamheter för att förhindra bl.a. välfärdsbrott. Det brottsförebyggande arbetet stärker kommunernas ansvar att upprätthålla demokrati, välfärd och samhällsviktiga verksamheter.

Verkstad

Kommunverkstaden är en verksamhet som står för beredskap för reparationer av fordon och materiel för räddningstjänsten och Falköpings kommun. Inga större investeringar måste göras i nuläget men underhållsbehov kommer löpande.

Personalplanering

Personalplanering	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Antal anställda (tillsvidare)	152,0	160,0	0	0
<i>Ledning</i>	6,0	8,0		
<i>Räddningstjänst</i>	66,0	70,0		
<i>RIB-anställda</i>	56,0	56,0		
<i>Förebyggande</i>	6,0	6,0		
<i>Stöd och utveckling</i>	8,0	10,0		
<i>Säkerhet och beredskap</i>	7,0	10,0		
<i>Kommunverkstad</i>	3,0	4,0		
Antal årsarbetare (alla anställningsformer)	110,7	121,9	0	0
<i>Ledning</i>	6,8	7,5		
<i>Räddningstjänst</i>	66,0	70,0		
<i>RIB-anställda</i>	14,0	14,0		
<i>Förebyggande</i>	6,0	6,0		
<i>Stöd och utveckling</i>	8,0	10,5		
<i>Säkerhet och beredskap</i>	7,0	10,0		
<i>Kommunverkstad</i>	2,9	3,9		
Antal anställda över 64 år	5,0	3,0	6	6

Personalplanering

Ledning

2025 kommer en förändring ske av ekonomitjänst. Denna kommer leda till ett ökat behov inom ekonomihandläggning. Det är i nuläget inte klart hur det ska hanteras.

Räddningstjänstuppehållet (räddningstjänst och KSC)

Förvaltningen har fått tillförda medel motsvarande fem tjänster och direkta personalomkostnader motsvarande 3,7 mkr från och med 2025. Dessa nya tjänster kommer att rekryteras och besättas under första kvartalet 2025. Fortlöpande registrering av avvikelser kommer att genomföras under året för att följa upp så att alla planerade avvikelser kan åtgärdas. Ett arbete pågår också att se över det planeringsverktyg som används för personalplanering kan ersättas med ett verktyg som tillämpar reglerna i Bilaga R till AB. Ett system som understödjer att överträdelse inte sker i planeringsskedet och som ger en god översikt och bra rapporter för alla som hanterar personalplanering av operativ personal.

Ny personal har även introducerats i beredskapstjänsterna för den övergripande ledningen av räddningsinsatser som krävs enligt lag om skydd mot olyckor. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har utövat tillsyn av räddningsledningssystemet vilket förväntas leda till ett föreläggande som kräver en åtgärd under 2025.

Förebyggande verksamhet

Inom de närmsta åren finns inget behov av att utöka förebyggande verksamheten då den fr.o.m. hösten 2024 är försedd med tillräckligt antal personer med hög kompetens.

Stöd och utveckling

Under 2024 utökades enheten med tjänsten Säkerhetstekniker, en tjänst kopplad till KSC. Utökningen minskar sårbarhet inom arbetet med drift,

analys och utveckling av den tekniska infrastrukturen kopplad till förvaltningens och ledningscentralens verksamhetssystem och skapar samtidigt goda utrymmen för utveckling av tjänster och säkra kommunikationslösningar. Utökningen har skett genom omfördelning av medel inom förvaltningen.

De skärpta arbetstidsreglerna påverkar arbetet inne i KSC och schemaläggning av vakthavande befäl (VB). Avsteg från regelverket gjordes av nödvändighet under 2024, samtidigt som arbetsbelastningen ökade för VB. Med utgångspunkt i tillförda medel 2025 kommer ytterligare en VB anställas i KSC, något som kommer gynna såväl arbetsmiljö, arbetsgivarens attraktivitet, lednings av räddningstjänst och stöd till kommunernas verksamheter.

Samhällsskydd Mellersta Skaraborg ska skapa förutsättningar för socialt hållbara kommuner och stärka den enskildes förmåga att förebygga och hantera oönskade händelser genom bland annat rådgivning, information, utbildning och tillsyn. För att jobba i enlighet med de beskrivna målsättningarna behövs möjligheten att lösa ut brandmän och vakthavande befäl från skiftgång emellanåt, detta eftersom det är dessa som i stor utsträckning genomför aktiviteter. Förutsättningarna för arbetet 2025 ser bättre ut än de gjorde för 2024.

Säkerhet och beredskap

De utmaningar som finns i kommunen med det brottsförebyggande arbetet kräver ytterligare resurser. Arbete mot välfärdsbrottslighet måste prioriteras.

Utvecklingen inom informationssäkerhet sker på bred front i samhället. För att beräkna antalet medarbetare som samordnar kommunernas informationssäkerhetsarbete har undersökning gjorts av närliggande kommuner. Med nya direktiven som träder ikraft 2025 behöver Falköping och Tidaholms kommuner ca 2,5 – 3 heltidstjänster för att informationssäkerhetsarbetet ska fungera enligt lagstiftning och policy.

I utredningen för kommuners arbete med civil beredskap pekar utredarna på att samordningsfunktionen ska utvecklas till att bli en organisation för att klara samordningsbehovet. Med den tydliga inriktningen från nationell nivå kommer enheten att växa framöver med säkerhetssamordnare.

Verkstad

Kommunverkstaden har hösten 2024 genomfört ett chefsbyte och har inga planerade förändringar.

Kompetensförsörjning (ARUBA)

Samhällsskydd Mellersta Skaraborg har liksom många andra offentliga verksamheter utmaningar i sin kompetensförsörjning men då nämnden har olika yrkeskategorier ter sig utmaningarna lite olika.

Människor med rätt kunskap och kompetens att omsätta den utifrån rådande behov är Samhällsskydd Mellersta Skaraborgs viktigaste resurs. Förändrad demografi, jämställdhet, mångfald, samhällsförändringar och nya krav på ledningssystem inom räddningstjänsten är utmaningar som nämnden står

inför gällande sin kompetensförsörjning. Förutom personal inom den operativa verksamheten, med ledningsfunktioner och heltids- och deltidsbrandmän, behövs människor med kompetens inom förebyggande verksamhet, säkerhetssamordning, administration och verksamhetsutveckling.

Samtidigt som det redan idag är svårigheter att rekrytera till vissa uppdrag och tjänster står en stor grupp människor utanför arbetsmarknaden. I Falköpings kommuns arbetsmarknadsstrategi betonas en väl fungerande samverkan mellan arbetsmarknadens olika aktörer för att skapa bättre förutsättningar för kommunens medborgare att komma i arbete och delaktighet istället för arbetslöshet och utanförskap.

Brandmän

Styrkan som nämnden har är en organisation med övervägande del heltidsanställda brandmän i relation till deltidsbrandmän, något som underlättar vid rekrytering. Den relativt sett stora kåren heltidsbrandmän skapar också möjlighet för nämnden att arbeta socialt förebyggande. Arbets sättet kräver dock ett tydligt helhetstänk och organisatoriskt kulturbygge för att utveckla och behålla operativ personal i enlighet med nämndens intentioner.

Att vara en arbetsgivare med attraktiva villkor och arbetsförhållanden där personal kan utvecklas är avgörande för att kunna rekrytera och behålla kompetens i framtiden. För att vara en attraktiv arbetsgivare där medarbetare trivs och kan växa är det viktigt att fortsätta arbetet med jämställdhet och mångfald. Forskning visar att 41 % av de kvinnor som utbildat sig till brandmän under 2007 – 2016 idag inte arbetar inom räddningstjänsten. Motsvarande siffra för män är 29 %. Arbetskulturen i de ”enkönade” branscherna tros vara orsaken till obalansen som råder.

Ledningsfunktioner inom räddningstjänst

I och med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) förtydligande krav om enhetlighet i räddningstjänsternas ledningssystem krävs kompetensutveckling för personer i ledande funktioner de närmsta åren. Kompetensutvecklingen bör ses som obligatorisk, om än kostsam, för att Samhällsskydd Mellersta Skaraborg ska klara kraven och kunna samverka med övriga ledningssystem. Speciellt sårbar är nämnden inom rollen vakthavande befäl och beredskapsfunktioner som vakthavande räddningschef och regionala insatsledare. Här spelar åldersfördelningen roll då medelåldern är förhållandevis hög och en förnygring krävs för att upprätthålla kontinuiteten. Den rekrytering av brandingenjörer som skett kommer att förstärka organisationen.

Ledning

Rekryteringar under 2023 visar att nämnden är attraktiv som arbetsgivare, många och bra sökande gjorde att utfallet blev mycket bra.

Arbetsbelastningen har minskat allteftersom att de nyanställda kommit igång och ett normalläge inträdde under 2024. Det är fortsatt tryck på de administrativa tjänster som finns kvar och dessa behöver avlastas främst genom digitalisering.

Förebyggande verksamhet

För att kunna hålla en hög kvalitet på tillsynsarbetet är det viktigt att kunna rekrytera brandingenjörer för detta arbete. För att i framtiden kunna rekrytera brandingenjörer eller brandinspektörer är det viktigt att det i tjänsten ingår en beredskapsfunktion antingen som regional insatsledare eller som vakthavande räddningschef. SMS har hittills haft denna möjlighet vilket bidragit till bra rekryteringar.

Säkerhet och beredskap

För att utveckla och behålla personal har flera erfarenheter delats och mindre nätverk skapats. Det har gjort att medarbetare kontinuerlig utvecklas i arbetet och får ett större perspektiv för det strategiska arbetet. Skapa förutsättningar för medarbetarna att utbilda sig inom respektive ämnesområde utifrån utvecklingen inom områdena. Samtidigt ge förutsättningar att sprida medarbetarnas kunskaper till andra medarbetare inom kommunerna.

Vid avslut har mycket erfarenheter tagits vara som senare har kunnat utveckla enheten och som också har gett positiva effekter till andra enheter inom förvaltningen.

Eftersom att Sverige är i en stark uppbyggnadsfas av det civila försvaret där både offentlig och privat verksamhet satsar på området finns en stark konkurrens kring säkerhetssamordnare. Även om rekryteringarna generellt gått bra är utbudet snävt.

Verkstad

Personalen vid verkstaden är generalister och det är en verkstad som hanterar främst förbränningsmotorer samt olika typer av reparationer. Det kräver att verkstaden anpassar sitt utbud och sina tjänster efter de arbeten som de kan utföra vilket leder till att rätt utbildningar krävs. De som har anställts vid verkstaden har vanligen arbetat länge.

Ekonomiska förutsättningar

Nämndens ekonomiska förutsättningar (mnkr)	FP 2024	Justering 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Volym & verksamhetsförändring					
Driftskonsekvens invest./internhyra			-0,9		
Omställning					
Politisk justering			-4,0		
Påverkan budgetram		0,0	-4,9	0,0	0,0
Generell intäkt/kostadstäckning (inkl personal och vthköp)		-5,3	0,5	-4,5	-4,1
varav lön			1,5	-2,9	-2,3
varav kostnadsnivå			-1,0	-1,6	-1,8
Summa	-85,8	-91,2	-95,7	-100,2	-104,3
Budgetram gem verksamhet	-85,1	-89,9	-94,0	-98,4	-102,4
Budgetram verksamhet Falköping	-0,7	-1,4	-1,7	-1,8	-1,8
Total budgetram Samhällsskydd mellersta skaraborg	-85,8	-91,2	-95,7	-100,2	-104,3

Budgetram per kommun	FP 2024	Justerad 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Falköping spec	-0,7	-1,4	-1,7	-1,8	-1,8
Falköping gem	-37,0	-39,0	-40,5	-42,4	-44,2
Götene	-14,2	-15,0	-15,9	-16,6	-17,3
Skara	-20,2	-21,3	-22,3	-23,4	-24,3
Tidaholm	-13,8	-14,6	-15,3	-16,0	-16,7
Summa ram	-85,8	-91,2	-95,7	-100,2	-104,3

Nämndens budgetram utgår från Falköpings kommuns budgetförutsättningar. Falköpings andel skalas upp till en budgetram för Samhällsskydd Mellersta Skaraborg. I verksamhetsplan 2025-2027 uppgår Falköpings andel till 44,10% av total budgetram för SMS. Budgetramen är en nettobudget utifrån Falköpings kommuns andel av gemensam avtalad verksamhet tillsammans med Götene, Skara och Tidaholm samt verksamhet som enbart bedrivs i Falköpings kommun eller på uppdrag från fler.

Budgetramen har utökats med 4,5 mnkr jämfört med justerad budget för år 2024. Förändringarna utgörs av generell intäkts- och kostnadstäckning, förändrad internhyra samt utökad budget på grund av ökade kostnader för nytt arbetstidsavtal. Uppräkning har baserats på kostnadsutvecklingen i prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

Personalomkostnadspålägget ändras från 47,2% år 2024 till 41,4 % för år 2025 och förväntas minska ytterligare de kommande åren.

Index för uppräkning	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Personalkostnad	2,8%	2,8%	2,9%	2,8%
Övrigt	2,3%	2,5%	2,5%	2,5%
Personalomkostnad (PO)	47,2%	41,4%	41,4%	41,0%

Riktade statsbidrag eller andra externa projektmedel

Riktade medel finns enligt lagstiftningen om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Nivån kan variera och regleras av överenskommelser mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) samt Sveriges kommuner och regioner (SKR). MSB har under flera år betalat ut riktade statsbidrag sk. 2:4 medel som åsyftar att kommunerna ska arbeta med civilförsvar och beredskap. För år 2024 motsvarar bidragen 6,3 mnkr.

Under 2023 började ett generellt statsbidrag för brottsförebyggande arbete delas ut till kommunerna. Detta har tilldelats SMS för att kunna anställa brottsförebyggare.

Fördelningsmodell

Samverkansavtalets modell för fördelning av nettokostnaderna för gemensam verksamhet, efter att 1 mnkr lyfts av och betalas av Falköpings kommun, görs i förhållande till folkmängd i respektive kommun.

Fördelningsmodell	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
<i>Antal invånare 30 juni föregående år</i>				
Falköpings kommun	33 202	32 808	32 808	32 808
Götene kommun	13 203	13 237	13 237	13 237
Skara kommun	18 713	18 641	18 641	18 641
Tidaholms kommun	12 835	12 792	12 792	12 792
Summa antal invånare	77 953	77 478	77 478	77 478
<i>Andel invånare 30 juni föregående år</i>				
Falköpings kommun	42,6%	42,3%	42,3%	42,3%
Götene kommun	16,9%	17,1%	17,1%	17,1%
Skara kommun	24,0%	24,1%	24,1%	24,1%
Tidaholms kommun	16,5%	16,5%	16,5%	16,5%
<i>Indexering 1.000.000 kr</i>				
Prisindex för kommunal verksamhet 2023	3,9%			
Prisindex för kommunal verksamhet 2024	4,7%	0,3%	2,3%	2,3%
Prisjusterat belopp budget 2024 (tkr)	1 200			
Prisjusterat belopp budget 2025 (tkr)	1 209	1 213	1 241	1 269

Ekonomiska risker och osäkerheter i verksamhetsplanen

Det tillskott som beslutats inför 2025 för operativ räddningstjänstverksamhet för att hantera arbetstiderna bedöms räcka. Förvaltningen har beräknat behovet utifrån nuvarande schema där nationella beräkningar uppgår till ca 15 % i kostnadsökningar och förvaltningen landade på ungefär hälften. Effekten av tillskottet kommer att fortsatt följas upp.

MSB genomförde 2024 en tillsyn av ledningsförmågan av större händelser vid vår kommunsamordningscentral. Tillsynen riktades både mot SMS likväl som mot de räddningstjänster som ingår i vår räddningsregion. Den kommunicerade kritiken från MSB handlar främst om förmågan att växla upp i ett tidigt skede där vår bemanning kritiserats till att vara för tunn. I praktiken anser MSB att de krävs dubbelbemanning både natt och dag för att hantera större händelser. Om MSBs beslut står sig kommer detta att innebära kostnadsökningar.

Ekonomiska underlag

Resultatbudget

Resultatbudget (mnkr)	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Verksamhetens intäkter	20,8	24,6	24,5	24,5
Summa intäkter	20,8	24,6	24,5	24,5
Personalkostnader	-83,8	-90,9	-93,8	-96,1
Övriga verksamhetskostnader	-23,8	-25,6	-27,2	-29,0
Kapitalkostnader	-3,8	-3,8	-3,8	-3,8
Summa kostnader	-111,4	-120,3	-124,8	-128,9
Resultat	-90,6	-95,7	-100,3	-104,4

I verksamhetens intäkter ingår även statsbidrag för krisberedskap och civilt försvar. Driftbidraget från medlemskommunerna Skara, Götene, Tidaholm ingår inte här. Tilldelade medel för att hantera arbetstidsreglerna har ligger till största del under personalkostnader. I övriga kostnader har budgeterats en reserv om 0,5% likt föregående år även om det inte är politiskt beslutat. Kapitalkostnaderna är oförändrade då det i dagsläget är ovisst när de beställda fordonen kan tas ibruk.

Plan 2026 och 2027 är endst uppräknade enligt samma princip som Falköpings kommuns budgetförutsättningar.

Verksamhetsbudget

Resultatbudget per verksamhetsområde (mnkr)	Budget 2024			Budget 2025			Plan 2026	Plan 2027
	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Netto	Netto
<i>Gemensam verksamhet enl samverkansavtal</i>			0,0			0,0		
Ledningsfunktion mm	0,2	-10,7	-10,4	0,3	-20,0	-19,8	-20,7	-21,5
Räddningstjänst	5,7	-75,4	-69,7	5,2	-68,5	-63,3	-66,2	-68,9
Förebyggande	2,6	-4,3	-1,7	3,1	-5,1	-2,0	-2,1	-2,2
Stöd och utveckling	2,0	-10,1	-8,0	3,3	-12,3	-9,0	-9,4	-9,8
Resultat	10,5	-100,4	-89,9	11,9	-105,9	-94,0	-98,4	-102,4
<i>Verksamhet Falköping kommun</i>			0,0					
Ungdomsstyrkan	0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Krisberedskap	2,9	-2,9	0,0	4,2	-4,2	0,0	0,0	0,0
Civilt försvar	2,6	-2,6	0,0	4,2	-4,2	0,0	0,0	0,0
Informationssäkerhet	0,5	-0,9	-0,4	0,4	-1,0	-0,6	-0,7	-0,7
Brottsförebyggande	1,0	-1,7	-0,7	0,9	-1,6	-0,7	-0,8	-0,8
Verkstad	2,6	-2,8	-0,3	3,0	-3,3	-0,3	-0,3	-0,4
Resultat verksamhet Falköping	9,7	-11,1	-1,4	12,7	-14,4	-1,7	-1,8	-1,8
Resultat Samhällsskydd mellersta skaraborg	20,2	-111,5	-91,2	24,6	-120,3	-95,7	-100,2	-104,3
Driftbidrag Gemensam verksamhet	50,9	0,0	50,9	53,5	0,0	53,5	56,0	58,3
Resultat Falköping	71,1	-111,5	-40,4	78,1	-120,3	-42,2	-44,2	-46,0

Utgångspunkt i fördelning av ramar till respektive verksamhet är samma som i budgetförutsättningarna. Därefter har en behovsanalys gjorts och medel har i vissa fall omfördelats.

Ledning

Från år 2025 flyttas budget för lokaler från Räddningstjänst till ledning. Intäkt från Brandskyddsföreningen upphör från och med 2025-01-01.

Räddningstjänst

Tilldelade medel för utökning av personal har tillförts verksamheten, budget för lokaler förs över till ledning.

Förebyggande

Intäktsbudget för trapphustillsyner har dragits ner.

Stöd och utveckling

Tilldelade medel för utökning av personal på grund av arbetstidsregler har tillförts enheten motsvarande en årsarbetare.

Säkerhet och beredskap

Verksamheten bedrivs till största del av Statsbidrag, sk 2:4-medel. Brottsförebyggande och informationssäkerhet debiteras kommunerna. Falköpings kommun har valt att finansiera sin del som ett kommunbidrag.

Kommunverkstad

Kommunverkstaden ska vara självfinansierad med undantag av hyreskostnaden.

Investeringsbudget

Investeringsbudget (mnkr)	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Fordon	-7,5	-10,0	-10,0			
Övrigt	-1,1	-2,6	-2,7	-2,8	-2,8	-2,8
Investeringsbudget	-8,6	-12,6	-12,7	-2,8	-2,8	-2,8

Fordon

Två stycken höjdfordon ska bytas ut, ett 2025 och ett 2026. Båda är beställda och har börjat byggas redan under 2024. Detta på grund av den långa leveranstiden. Då bilarna ersätter gamla redan avskrivna fordon kommer kapitalkostnaden att öka när bilarna tas i drift.

Rakel G2

Rakel står för RAdioKommunikation för Effektiv Ledning, och är Sveriges nationella kommunikationssystem för samverkan och ledning.

Regeringen inledde under 2020 arbetet med att ta fram och etablera Rakel Generation 2 (Rakel G2), som är nästa generations säkra, robusta och tillgängliga kommunikationslösning för aktörer inom allmän ordning, säkerhet, hälsa och försvar. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) tror att nätet ska vara helt klart år 2027. Det innebär att SMS behöver byta ut befintligt Rakelsystem mot det nya.

Planen för utbyte gäller främst Rakelterminaler och sker mellan 2026-2030. Den nya generationens Rakel kommer löpa parallellt med den gamla under perioden. SMS räknar med att starta ett utbytesprojekt 2025.

Under 2026 planeras utbyte av Rakelterminaler på ledningsfunktionerna. Efter det följer successivt byte av samtliga terminaler. Under 2026 beräknas investeringskostnaden uppgå till 0,5 mnkr. Under 2027–2030 finns en ytterligare förväntad kostnad för investeringar på 2 mkr. Osäkerhet kring påverkan på andra system, t ex utalarmering föreligger fortfarande.

Övrigt

Utbytesplan för fordon och övriga inventarier är under framtagande för en längre period.